

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Lähtuvalt aktsiaselts TALLINNA SADAM (registrikood 10137319, aadress Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Sadama tn 25, 15051) vee erikasutuse keskkonnaloa muutmise taotlusest, võttes aluseks haldusmenetluse seadus § 40, § 46, § 64 lg 1 ja 2, § 68 lg 2, veeseaduse § 2 lg 2, § 187 § p 8, 11, § 191 lg 1, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lg 1 p 1, § 59 lg 2 p 4, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 lg 1 p 1, § 6 lg 1 p 17, 17¹, § 6¹ lg 3 ja 5, § 9 lg 1, § 11 lg 2, 2², 2³, 2⁴, 4, 6, 8 ja 8¹, ja § 12 lg 1¹ p 1 otsustan:

1.1. Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine aktsiaselts TALLINNA SADAM (registrikood 10137319, aadress Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Sadama tn 25, 15051) vee erikasutuse keskkonnaloa nr L.VV/325236 muutmise taotluse menetluse raames. Kavandatava tegevuse keskkonnamõju on juba keskkonnamõju hindamise käigus asjakohaselt hinnatud ja otsustajal on tegevusloa muutmiseks piisavalt teavet. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud, oluline on järgida töökorralduslike nõudeid ning teostada regulaarset seiret.

1.2. Määrata vee erikasutuse keskkonnaloa nr L.VV/325236 lõppemise tähtajaks 27.09.2044 ning täpsustada süvendusala koordinaate järgnevalt:

X: 6577955, Y: 503883

X: 6577824, Y: 503726

X: 6576751, Y: 503726

X: 6576739, Y: 503621

X: 6576764, Y: 503408

X: 6577040, Y: 503190

X: 6576707, Y: 502710

X: 6576344, Y: 503200

X: 6576503, Y: 503726

X: 6576503, Y: 504838

X: 6577003, Y: 505342

1.3. Määrata vee erikasutuse keskkonnaloale nr L.VV/325236 töökorralduslikud nõuded ja tingimused (loa tabel V10, V11, V16), täiendada seire nõuded (loa tabel V8, V10) ja määrata nõuded teabe esitamiseks (loa tabel V17), nagu kirjas korralduse ptk 3.2., 3.3. ja

3.4.

1.4. Kehtima jäävad kõik varasemalt keskkonnaloas toodud nõuded ja tingimused, mida käesoleva korraldusega ei muudeta.

1.5. Vee erikasutuse keskkonnaluba nr L.VV/325236 on korralduse lahutamatu osa ning keskkonnaluba nr L.VV/32523 ja käesolev korraldus moodustavad terviku.

1.6. Korraldus jõustub selle teatavakstegemisel.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa muutmise taotluse läbivaatamine

Aktsiaseltsile TALLINNA SADAM (registrikood 10137319, aadress Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Sadama tn 25, 15051) (*taotleja*) esitas vee erikasutuse keskkonnaloa nr L.VV/325236 (*keskkonnaluba*) muutmise taotluse. Nõuetekohane[1] taotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis (KOTKAS) 23.07.2024 taotlusena nr [T-KL/1025033-2](#) menetluse nr [M-129172](#) all.

Keskkonnaluba on antud aktsiaseltsile TALLINNA SADAM Keskkonnaministeeriumi 25.09.2014 otsusega nr 742 Paldiski Lõunasadama (Lõunasadama tee 11, Paldiski linn, Lääne-Harju vald, Harju maakond) akvatooriumi ja sissesõidutee süvendamiseks mahus kuni 2 600 000 m³ ja süvenduspinnase kaadamiseks Pakri kaadamisalale. Keskkonnaluba anti kehtivusega kuni 26.09.2024.

Keskkonnaloa muutmise taotluse kohaselt sooviti muuta keskkonnaloa lõppemise tähtajaks 27.09.2044. Loa muutmine on vajalik, kuna aktsiaselts TALLINNA SADAM arengukava kohaseid süvendustöid ei jõutud teostada loa kehtivuse ajal seoses majandusolukorraga maailmas.

Keskkonnaloa muutmistaotluse kohaselt ei ole tööde iseloom ja tööde maht muutunud. Tegevusega kaasnevaid keskkonnamõjusid on hinnatud Paldiski Lõunasadama akvatooriumi ja sissesõidutee süvendustööde keskkonnamõju hindamise[2] (*Paldiski Lõunasadama süvendamise KMH*) käigus.

Keskkonnaamet pidas esitatud infot piisavaks keskkonnaloa menetluse algatamiseks. Haldusmenetlus algab taotluse esitamisega haldusorganile (haldusmenetluse seaduse (HMS) § 35 lg 1 p 1).

2.2. Keskkonnaloa muutmise taotluse menetluse algatamisest teavitamine

Keskkonnaloa andja edastab keskkonnaloa taotluse KOTKAS kaudu viivitamata pärast selle saamist kavandatava tegevuse asukoha järgsele kohaliku omavalitsuse üksusele teadmiseks

(keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (KeÜS) § 43 lg 1). Kohaliku omavalitsuse üksus võib esitada kirjaliku arvamuse keskkonnaloa taotluse kohta kümne päeva jooksul taotluse saamisest arvates. Kohaliku omavalitsuse üksus arvamust ei esitanud.

Loa andja teavitas 25.07.2024 taotlejat taotluse menetlusse võtmisest (registreeritud KOTKAS 25.07.2024 nr DM-129172-4) ning küsis Lääne-Harju Vallavalitsuse arvamust taotluse kohta (KeÜS § 43 lg 1) (registreeritud KOTKAS 25.07.2024 nr DM-129172-5).

Loa andja teavitas 25.07.2024 avalikkust keskkonnaloa menetluse algatamisest väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet ei pea teate avaldamist kohalikus või maakondlikus ajalehes vajalikuks (KeÜS § 47 lg 2 kohaselt võib teate jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi). Tegevus toimub olemasolevas sadamas ning kaasnevat keskkonnahäiringut on varasemalt Paldiski Lõunasadama süvendamise KMH aruandes hinnatud. Kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub eeldatavalt piisav avalik huvi.

Loa andja teavitas 25.07.2024 puudutatud isikuid taotluse esitamisest kirjaga nr DM-129172-6 (KeÜS § 46 lg 1 p 1).

Lääne-Harju Vallavalitsus esitas oma arvamuse 30.07.2024 (registreeritud KOTKAS 31.07.2024 nr DM-129172-7), kus toodi välja, et nõustutakse keskkonnaloa muutmisega.

Taotlusele rohkem ettepanekuid ega vastuväiteid ei esitatud.

Keskkonnaamet kui loaandja on kohustatud välja selgitama menetlevas asjas olulise tähtsusega asjaolud (HMS § 6). Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnangu (vt ptk 3.1.) koostamisel ilmnes, et ei ole üheselt selge, kas Paldiski Lõunasadama süvendamise KMH aruandes on kõik kaitseväärtused kajastatud. Sellest lähtuvalt paluti esitada ekspertarvamus (registreeritud KOTKAS 27.08.2024 nr DM-129172-8), kus analüüsitakse kaitseväärtuste käsitlemise piisavust, sh laiendatud pöördeala osas. Kui ilmneb, et mõju kaitseväärtustele ei ole Paldiski Lõunasadama süvendamise KMH aruandes käsitletud, tuleb ekspertarvamus hinnata mõju nendele kaitseväärtustele. Keskkonnaloa menetlus peatus kuni lisaandmete esitamise ajani (KeÜS § 49 lg 1^a).

Arvestades asjaolu, et keskkonnaloa lõppemise kuupäev oli 26.09.2024 ning ilmnes lisateabe küsimise vajadus, ei ole võimalik keskkonnaloa muutmist läbi viia enne keskkonnaloa lõppemist. Sellest lähtuvalt pikendas Keskkonnaamet 11.09.2024 korraldusega nr DM-129596-2 keskkonnaloa kehtivust keskkonnaloa muutmise menetluse lõpuni.

Aktsiaseltsile TALLINNA SADAM esitas 17.10.2024 ekspertarvamuse „Ekspertarvamus Paldiski Lõunasadama vee erikasutuse keskkonnaloa nr L.VV/325236 muutmise taotluse kohta“^[3] (ekspertarvamus) (registreeritud KOTKAS 27.08.2024 nr DM-129172-9).

2.3. Otsuse eelnõu avalikustamine ja menetlusosaliste ärakuulamine

Loa andja teavitas **XX.11.2024** keskkonnaloa nr L.VV/325236 andmise otsuse eelnõu ning eelhinnangu ja sellega seonduva keskkonnamõju hindamise (KMH) algatamata jätmise otsuse eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaande ja saatis menetlusosalistele ja puudutatud isikutele tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks (HMS § 40 lg 1 ja 2, § 49 lg 1, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus (KeHJS) § 11 lg 2²).

Eelnõudele ettepankuid ja vastuväiteid ei esitatud/esitati.

[1] keskkonnaministri 23.10.2019 määruse nr 56 „[Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis](#)“ nõuetele ning [keskkonnaseadustiku üldosa seaduse](#) (KeÜS) § 42 ja [veeseaduse](#) (VeeS) § 193 nõuetele. Lisaks sisaldas taotlus teavet eelhinnangu koostamiseks (Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „[Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu](#)“ § 11 p 7², § 15 p 8 koostoimes Keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „[Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded](#)“).

[2] Corson, 2014. „Paldiski Lõunasadama akvatooriumi ja sissesõidutee süvendustööde keskkonnamõju hindamise aruanne“, töö nr 1240. Heaks kiidetud 01.09.2014 kirjaga 11-2/14/1316-10. Kättesaadav taotluse nr [T-KL/1025033-2](#) lisas 5.

[3] Jonne Kotta, 2024. Ekspertarvamus Keskkonnaameti küsimustele (kiri nr. DM-129172-8 27.08.2024) Paldiski Lõunasadama vee erikasutuse keskkonnaloa nr L.VV/325236 muutmise taotluse kohta. Kättesaadav: KOTKAS 17.10.2024 kirja nr [DM-129172-9](#) all.

3. KAALUTLUSED

3.1. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju (KeHJS § 3 lg 1 p 1 ja p 2).

Planeeritav tegevus, milleks on süvendamine ja kaadamine mahus üle 10 000 m³ on olulise keskkonnamõjuga tegevus KeHJS mõistes (KeHJS § 11 lg 3, § 6 lg 1 p 17 ja 17¹), seega oleks asjakohane KMH algatamine KMH vajadust põhjendamata. Siiski, otsustaja jätab selle keskkonnamõju hindamise algatamata, kui eelhindangust selgub, et kavandatava tegevuse keskkonnamõju on juba keskkonnamõju hindamise või keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus asjakohaselt hinnatud ja otsustajal on tegevusloa andmiseks piisavalt teavet (KeHJS § 11 lg 6).

Keskkonnaamet on koostanud eelhinnangu (vt lisa eelhindang) ning analüüsinud tegevust ja selle mõjusid. Keskkonnaamet jõudis eelhindangus järeldusele, et Paldiski Lõunasadama süvendamise KMH aruandes tehtud järeldused on endiselt asjakohased. Lisaks, Paldiski Lõunasadama akvatooriumi ja sissesõidutee süvendamine ei oma keskkonnariski ka uutele kaitseväärtustele piirkonnas. Seega kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- kavandatav tegevus ei mõjuta oluliselt kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega

Natura 2000 võrgustiku alasid;

- kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhusaastatuse osas, vibratsioon puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega;
- kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.

Oluline on järgiga Paldiski Lõunasadama süvendamise KMH aruandes välja toodud ja keskkonnaloas seatud töökorralduslikke nõudeid.

3.2. Kaalutlused keskkonnaloa muutmisel

3.2.1. Vee erikasutuse aluseks on vee erikasutuse keskkonnaluba (VeeS § 2 lg 2 koostoimes KeÜS § 41 lg 1 p 1). Keskkonnaluba kohustuslik, kui süvendatakse veekogu mahuga alates 100 kuupmeetrist ja kui kaadatakse süvenduspinnast mahuga alates 100 kuupmeetrist (VeeS § 187 p 8 ja 11). Vee erikasutuse keskkonnaluba antakse tegevuse ajaks (VeeS § 189 lg 1 ja 2). Keskkonnaamet võib keskkonnaloa tingimusi muuta juhul, kui muutub loa omaja keskkonnaloa alusel toimuv tegevus, kasutatav tehnoloogia või muutuvad seadmed (KeÜS § 59 lg 2 p 4).

Loa muutmine on vajalik, kuna aktsiaselts TALLINNA SADAM arengukava kohaseid süvendustöid ei jõutud teostada loa kehtivuse ajal seoses majandusolukorraga maailmas, kuid jätkuvalt on soov tegevus ellu viia. Seega on muutunud tegevuse ajaraam. Keskkonnaloa muutmistaotluse kohaselt ei ole tööde iseloom ega maht muutunud.

Uus ajaraam annab loa omanikule võimaluse oma arengukavas planeeritud tegevused ellu viia. Paldiski Lõunasadama arendamine on tähtis, mitte ainult Paldiski linna arengu seisukohast vaid ka Eesti Vabariigi merenduspoliitika elluviimiseks. Paldiski Lõunasadamal on oluline roll Eesti taastuvenergeetika eesmärkide saavutamisel, kuna sadam võimaldab tuuleparkide detailide transportimist sadamasse ja nende vaheladustamist (vt eelhinnangu ptk 2.4.).

Vee erikasutuse aastaaruannete kohaselt on teostatud süvendamis- ja kaadamistöid loa kehtivuse aja jooksul 598 962 m³, keskkonnaluba anti aga süvendamiseks ja kaadamiseks mahus 2 600 000 m³. Seega saaks keskkonnaloa lõppemise aja muutmisel teostada veel süvendus ja kaadamistöid mahus 2 001 038 m³.

Eelpool tulenevast on vee erikasutuse keskkonnaloa lõpptähtaja muutmine põhjendatud vastavalt taotlusele.

3.2.2. Keskkonnaloa taotluses on toodud välja, et soovitakse laiendada pöördeala (vt eelhinnangu joonis 1 ja 2), st muudetakse süvendusala koordinaate võrreldes Paldiski Lõunasadama süvendamise KMH aruandes käsitletuga. Süvendustööde kogumaht sealjuures ei muutu. Tööd on vajalikud just suuremate laevade ohutuks navigatsiooniks (sh väheneb avariide risk). Laiendatud pöördeala paikneb vähesel määral Pakri hoiuala territooriumil.

Sadamat haldab aktsiaselts TALLINNA SADAM. Sadama maa-ala kinnistud kuuluvad e-

kinnistusraamatu väljavõtte kohaselt aktsiaseltsile TALLINNA SADAM. Paldiski Lõunasadamale on määratud akvatoorium Vabariigi Valitsuse 19.12.2000 määrusega nr 443. Käesolevalt planeeritakse vee erikasutust olemasoleva akvatooriumi ja sissesõidu süvendamiseks ning pöördeala laiendamiseks. Seega on taotlejal õiguslik alus soovitud tööde elluviimiseks.

Pöördeala laiendamine toimub varasema häiringuala piires. Ekspertarvamuses analüüsiti Paldiski Lõunasadama süvendamise KMH asjakohasust ka laiema pöördeala korral. Ekspertarvamuses jõuti järeldusele, et süvendamine ei oma mereelupaikadele lisanduvat keskkonnariski.

3.2.3. Eelhinnangu käigus jõudis Keskkonnaamet seisukohale, et kavandatava tegevuse kohta on otsustajal piisavalt teavet, et jätta KMH algatamata, asjakohane Paldiski Lõunasadama süvendamise KMH aruandes toodud leevendusmeetmete rakendamine. Siiski on oluline viia keskkonnanõuded vastavusse kehtiva seadusega, mh KOTKAS vormidega (alates 01.01.2020 tuleb kõik keskkonnanõude taotlused esitada, menetleda ja vormistada KOTKAS):

3.2.3.1. Olemasoleva teabe kohaselt on Paldiski Lõunasadama akvatooriumis ja sissesõidul süvenduspinnas ilma oluliste reostusilminguteta (vt eelhinnangu ptk 1.5.1.). Seega võib eeldada, et süvendamise käigus ei vabane setetest olulisel määral saasteaineid. Uued pinnase analüüsid ei ole vajalikud HELCOM Süvendamise ja kaadamise juhendi[1] p 5.5. kohaselt, kuna on olemas teave, mis ei ole vanem kui viis aastat. Siiski, tegemist on aktiivselt kasutatava suure tööstus- ja kaubasadamaga ning keskkonnanõude antakse pikemaks ajaperioodiks, seega ei ole välistatud setete reostumine suuremate avariide korral sadamas või merereostuse jõudmisel piirkonda.

07.10.2022 kinnitati keskkonnaministri käskkirjaga nr 357 veemajanduskavad ja meetmeprogramm lisadega[2]. 2022-2027 veemajanduskavade eesmärgiks on mh pinna - ja põhjavee vähemalt hea seisundi saavutamine. Veemajanduskavade meetmeprogrammi (VMK) kohaselt on oluline uutest ja olemasolevatest koormusallikatest tuleneva veekogumi ohustatuse vältimine, et saavutada merekeskkonna hea seisund (VeeS § 31 lg 1 p 6). VMK-s on markeeritud probleemina setetesse akumulatsioonid ohtlikud ained. Meetmeprogramm peab vajalikuks meetmeid merepõhja setete saastatuse hindamiseks ja põhjasetetest edasise reostuse liikuma pääsemise vältimiseks. HELCOM Läänemere tegevuskava „Baltic Sea Action Plan 2021“[3] toob välja, et süvenduspinnase kontroll on oluliseks meetmeks hea merekeskkonna saavutamiseks. Kaadata ei ole lubatud reostunud süvenduspinnast (United Nations Convention on the Law of the Sea art 210). Merekeskkonna hea seisundi saavutamisel on oluline merekeskkonna ulatuslikum kaitse ja keskkonnahäiringute vältimine (KeÜS § 1 p 4 ja p 5, § 3). Lähtuvalt HELCOM süvendamise ja kaadamise juhendi punktist 5.5 võiks varasematele analüüsidele tugineda viie aasta jooksul.

Keskkonnaõiguses rakendatakse riigi õigustloovate aktide ja üksikotsuste ning keskkonnakasutajate eneseregulatsiooni kõrval ka täitevvõimu strateegilisi instrumente nagu majandamiskavad, tegevuskavad, programmid[4]. Keskkonnanõude andmisest võib keelduda, kui

loa andmisel ei oleks võimalik täita veepoliitika raamdirektiivist (2000/60/EÜ) tulenevat ja VeeS 31 väljendatud eesmärki saavutada teatud tähtajaks pinna- ja põhjavee hea seisund, sest sellel eesmärgil on kohustuse, mitte pelgalt programmiline iseloom^[5].

Lähtuvalt eeltoodust on põhjendatud keskkonnaloale süvenduspinnase seire nõuete seadmine. Arvestades süvendamise mahtu ja keskkonnaloa kestvust lisatakse seire nõuded loa tablisse V10 (vt p 3.4.1.). Süvenduspinnase analüüside tulemustega tuleb arvestada nii süvendamisel kui ka kaadamisel (vt p 3.3.1.-3.3.3). Lisaks, kui tööde käigus ilmneb pinnases või pinnavees naftasaaduste või muu reostuse jälgi, tuleb töö kohe katkestada ning operatiivselt reostus likvideerida (vt p 3.3.7.).

Omades ajakohast teavet süvenduspinnase keemilisest koostisest, jälgides operatiivselt võimalikke reostuse ilminguid ning korraldada süvendamis ja kaadamistööid lähtuvalt seire tulemustest, on võimalik toetada hea merekeskkonna saavutamist. Laboratoorsete setteanalüüsi tulemustega arvestamine vee erikasutusõiguse teostamisel on oluline ohtlike ainete keskkonda lisandumise minimeerimiseks. Ohtlike ainete veekeskkonda jõudmist saab minimeerida ka reostusele operatiivselt reageerides ja seda likvideerides. Reostuse vältimine on lihtsam kui ja odavam kui reostuse likvideerimine ning tagajärgede heastamine.

3.2.3.2. Süvendamine ja kaadamine toovad kaasa merepõhja elustiku vahetu kao (see kaevatakse välja või kaetakse kaadatava pinnasega). Lisaks kaasneb mõju merekeskkonnale heljumi tekke ja leviku näol. Heljumiga väheneb vee läbipaistvus, mis põhjustab üldiselt põhjataimestiku produktiooni vähenemist ja taimede kinnitussubstraadi kattumist settimisel heljumi raskema fraktsiooniga.

Töid kavandatakse olemasolevas sadamas, olemasoleva sissesõidu alal ja olemasoleval kaadamisalal, st tegemist on juba varasemalt mõjutatud merepõhjaga ja sealne põhjaelustik on eelduslikult regulaarsetest töödest tingitult vähene ja juba mõjutatud. Sissesõidu ala laiendamise ala on varasemalt mõjutatud ala (heljum).

Paldiski Lõunasadama sissesõidukanali ja pöörderingi süvendustööde eelne, -aegne ja - järgne keskkonnaseire (*seireuuringud*)^[6] on näidanud, et piirkonna põhjataimestiku seisund on olnud viimastel aastatel stabiilne ja olulist muutust põhjataimestiku liigilises koosseisus ja keskmises katvuses pole süvendustööde tõttu täheldatud. Sarnaselt näitasid seireuuringud, et Pakri lahe piirkonda asustavad inimtegevustele vastupidavad põhjaloomastiku liigid ning süvendamistööde tagajärjel veesambasse sattunud hõljum ei avalda negatiivset mõju suurselgrootute liikidele. Ekspertarvamuses tuuakse välja, et kuna piirkonnas domineerivad merekarbid *Macoma balthica* ja *Mytilus trossulus*, kelle jaoks heljum on lisatoiduks, siis nende liikide seisund süvendustööde tagajärjel kohati isegi paraneb. Tingituna suurest veevahetusest lahe ja avamere vahel on süvendustööde mõju siiski lokaalne ja lühiajaline.

Seireuuringud näitasid, et kaadamisala põhjaloomastik on mõjutatud kaadamistegevusest. Põhjaloomastiku koolsute struktuur viitab mõõdukale eutrofeerumise ja kaadamise mõjule.

Paldiski Lõunasadama KMH aruande lk 75 välja toodud, et kaadamisel püsib heljum kaadamisala piires, kui suurema tuule kiirusega kaadamine teostada kaadamisala keskel ja

väiksema tuule kiiruse korral kaadamisala piiri lähedal. Lisaks on KMH aruande ptk 8.2. toodud täpsemad suunised süsteemseks kaadamiseks.

Eesti Merestrateegia[7] kohaselt on Eesti mereala keskkonnaseisundit mõjutavaks surveteguriks mh tööd, mis mõjutavad merepõhja terviklikkust ja hüdrograafilisi tingimusi. Merestrateegia üheks keskkonnasihi on, et merepõhja terviklikkus on tasemel, mis tagab ökosüsteemi funktsioneerimise ja struktuuri.

Kuigi süvendamisel on vahetu merepõhja kao pindala 1,5 km², kaadamisel 3,89 km², siis seireuuringute kohaselt pehmetel põhjadel elustik taastub. Siiski on otstarbekas rakendada meetmeid heljumi leviku piiramiseks (sh süsteemne kaadamine, vt ptk ptk 3.3.4.-3.3.5.). Sel viisil tagatakse, et ei laiene häiritud merepõhja pindala.

3.2.3.3. Suurenenud heljumi kontsentratsioon vees võib vähendada sukeldavate lindude nägemisraadiust ning seeläbi mõjuda ka saagipüüdmise efektiivsust. Teatud kriitilistel perioodidel, nagu talv ning pesitsusaeg, on toidu kiire ning efektiivne kättesaamine lindudele eluliselt tähtis. Kriitilise kontsentratsioonina, millest alates tekib negatiivne mõju, on ära toodud 15 mg/l[8].

Lisaks võivad mõjud linnustikule toimuda müra häiringute kaudu. Katsed on näidanud, et näiteks tiirud on koloonias seda häiritumad, mida tugevam on kõlaritest mängitud müra – 65-85 dB müra juures muutusid linnud valvsaks, 90 -95 dB juures juba lahkusid pesalt[9]. Eriti ohtlik on pesapoegadele pidev müra[10]. Enamuse linnuliikide jaoks jääb mõju avaldavate häiringute tsoon suurusjärku sadakond meetrit[11]. Mõnedel juhtudel on soovitatud rakendada ka 500 m laiust puhverala[12].

Paldiski Lõunasadama KMH aruande ptk 8.2. kohaselt peaks süvendamise ja kaadamise töid vältima tugeva tuulega. Lisaks tuleb tööd peatada, kui seire käigus seirejaamad tuvastavad kõrge kontsentratsiooniga (ületab neli korda kaadamise eelset mõõdetud looduslikku fooni) heljumi kandumist Pakri poolsaare lääneranna alla 15 m sügavasse rannikumerre ning Pakri neeme krüüslite toitumis- ja pesitsusalale; Väike-Pakri ja Suur-Pakri vahelisse väina suudmesse (saartevahelises madalmeres on põhilised kalade koelmualad).

Linnustiku seire tulemuste kohaselt ei ole süvendustööd ja mõjutanud oluliselt Pakri lahe piirkonnas pesitsevaid või rändel peatuvaid linde.

Lähtudes looduskaitseaduse (LKS) kohasest isendikaitsest[13] on oluline pidada kinni Paldiski Lõunasadama süvendamise KMH aruande ptk 8.2. ja 8.3. toodud töökorralduslikest nõuetest ja seire nõuetest. Selguse mõttes lisatakse Paldiski Lõunasadama süvendamise KMH aruandes toodud tööde korraldamise tingimused sama detailselt ka keskkonnaloa koosseisu (vt ptk 3.3.6., 3.4.2.).

3.2.4. Selguse mõttes täpsustatakse keskkonnaloa vormil V8 märgitud seire nõudeid (vt ptk 3.4.2.). Arvestades, et varasemalt oli märgitud vormis vaid seire valdkonnad, täpsustatakse

keskkonnaloal olevaid seire nõuded lähtuvalt Paldiski Lõunasadama süvendamise KMH aruande ptk-s 8.3. toodust. Arvestades, et seni on seiret vastavalt ellu viidud, sisulisi muutusi mere seire nõuetes ei tehta. Siiski detailsemad seire nõuded keskkonnaloal hõlbustavad järelvalvet ja seire aruannete kontrolli.

Loale lisatakse ka seire erisus väiksemamahuliste tööde osas (vt ptk 3.4.2.) lähtuvalt Paldiski Lõunasadama süvendamise KMH aruande ptk-s 8.3. toodust. Keskkonnaamet on seisukohal, et kuna keskkonnaloa raames tehakse aeg-ajalt ka väiksemamahulisi töid (vt eelhinnangu tabel 3), on põhjendatud selge erisuse lisamine keskkonnaloale. Teisalt, arvestades ka potentsiaalseid uusi arendusi piirkonnas (Paldiski Põhjasadamas, Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaam (vt eelhinnangu ptk 3.7.)), peab tööde korraldamisel arvestama ka teiste võimalike vee erikasutustöödega, nagu toodud Paldiski Lõunasadama süvendamise KMH aruande ptk-s 8.3.

3.2.4. Rakendatavad meetmed on sobilikud, vajalikud kui ka proportsionaalsed. Keskkonnaloa ptk 3.3. ja 3.4. seatavad meetmed on Paldiski Lõunasadama süvendamise KMH aruande kohaselt sobilikud vältimaks võimalike keskkonnahäiringute tekkimist. Ka regulaarne süvenduspinnase seire võimaldab vältida võimalikku keskkonnariski, mis tekiks reostunud pinnase süvendamisel ja kaadamisel. Keskkonnaamet on seisukohal, et hea veekeskkonna seisundi saavutamiseks on vajalik ka kõigi nimetatud meetmete rakendamine. Põhjendatud ei ole loale seada vaid meetmeid, mis tulenevad otse kehtivast õigusest. Mere hea keskkonnaseisundi saavutamise eesmärki ei ole võimalik saavutada isikut vähem koormavate abinõuga. Pelgalt setete visuaalne kontroll ei võimalda tuvastada reostust, heljumi seire on eesmärgipärane vaid siis, kui vastavalt heljumi levikule korraldatakse ka tööde elluviimist ning kaadamise süsteemsus tagab tegevuse lokaalse ja ajutise mõju. Meetmed on proportsionalsed, kuna võimaldavad tegevust soovitud mahus ellu viia. Ilma meetmeid rakendamata ei oleks tööd lubatavad.

3.2.5. Keskkonnaamet on andnud eelhinnangu, mille kohaselt kavandatava tegevuse mõju on hinnatud Paldiski Lõunasadama süvendamise KMH aruandes. Avatud menetluse käigus on ära kuulatud ka puudutatud isikud, puuduvad vastuväited keskkonnaloa muutmiseks (vt ptk 2.2. ja 2.3.). Paldiski Lõunasadama süvendamise KMH aruandes nimeatud leevendus ja seiremeetmete rakendamisel ei nähtud ette oluliste negatiivsete keskkonnamõjude kaasnemist. Lisaks nähakse keskkonnaloaga ette lisanõuded tulenevalt muutustest kehtivas õiguses (vt ptk 3.3. ja 3.4.). Puuduvad alused keskkonnaloa muutmiseks keeldumiseks (VeeS § 192 lg 3 p 8, KeÜS § 52).

3.3. Keskkonnaloale nõuete seadmine

Kuigi keskkonnaloa andmine ning selles nõuete ja tingimuste seadmine on Keskkonnaameti kaalutusotsus, peab Keskkonnaamet kaalutusotsuse tegemisel lähtuma HMS § 4 lg 2 sätestatust, mille kohaselt kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituse piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve. Keskkonnaloale ei seata tingimusi, mis tulenevad otse seadusest või muudest eeskirjadest (reostustõrjeplaan, sadamaeeskiri, jne).

Lähtudes taotlusest, eelhinnangust, arvestades määrus nr 31 § 5 lg 2, KeHJS § 11 lg 8¹, VeeS §

193 lg 1 p 6, 8, 9 ja 12 ja KeÜS § 53 lg 1 p 6 ning lähtuvalt Paldiski Lõunasadama süvendamise KMH aruandest lisatakse keskkonnaloale järgmised töökorralduslikud nõuded:

Veekogu sh mere süvendamise nõuded (loa tabel V10)

3.3.1. Süvenduspinnase seire tulemusi tuleb võtta arvesse süvendamisel ja süvenduspinnase kasutamisel, sh kaadamisel.

3.3.2. Kui süvenduspinnases on saasteaineid üle sätestatud piirväärtuste, tuleb saasteainete edasikandumise minimeerimiseks kasutada süvendustöödel tõkkekardinaid ja poome.

Tahkete ainete veekogusse paigutamise sh kaadamise nõuded (loa tabel V11)

3.3.3. Kui pinnaseproovid näitavad saasteainete sisaldust üle sätestatud piirväärtuse, tuleb läbi viia täpsem riskianalüüs vastavalt HELCOM Süvendamise ja kaadamise juhisele. Reostunud pinnase kaadamine ilma lisameetmeteta on keelatud. Tugevalt reostunud pinnas tuleb käidelda jäätmena maismaal.

3.3.4. Kaadata tuleb süsteemselt - kaadamisala tuleb jagada ruutudeks ja pidada arvestust kaadatava pinnase mahu kohta. Heljumi võimaliku madalasse rannikumerre kandumise vähendamiseks tuleb sõltuvalt tuule suunast ja tugevusest valida ohustatud rannikualast kõige kaugem kaadamisala piirkond (ruut), et heljumi teekond ranniku poole oleks võimalikult pikk. Suurema tuule kiirusega teostada kaadamine kaadamisala keskel ja väiksema tuule kiiruse korral kaadamisala piiri lähedal.

3.3.5. Süvendatud materjali kaadamisalale vedava pargased võivad liikuda ainult piki laevateed, mis on kooskõlastatud sadamakapteni ja ta osakonna poolt.

Meetmed mis aitavad vähendada vee erikasutuse mõju ja nende täitmise tähtsajad (loa tabel V16)

3.3.6. Süvendus- ja kaadamistööd tuleb koheselt katkestada, kui heljumiseire käigus seirejaamad tuvastavad kõrge kontsentratsiooniga (ületab neli korda kaadamise eelset mõõdetud looduslikku fooni) heljumi kandumist:

- Pakri poolsaare läänerannal alla 15 m sügavusse madalasse rannikumerre.
- Pakri neemele krüüslite pesitsus- ja toitumisala ning madalasse rannikumerre.
- Väike-Pakri idaranda.
- Pakri saarte vahelisse väina.

Toimingud avarii korral (loa tabel V16)

3.3.7 Kui tööde käigus tekib avariijuhtum, tuleb töö kohe katkestada ning operatiivselt reostus likvideerida.

3.3.8. Kehtima jäävad kõik varasemad nõuded ja tingimused.

3.4. Keskkonnaloale seire nõuete seadmine

3.4.1. Keskkonnaloale seatakse süvenduspinnase seire (loa tabel V10) nõuded VeeS § 193 lg 1 p 5 ja KeÜS § 53 lg 1 p 9 alusel ning lähtuvalt HELCOM Süvendamise ja kaadamise juhiseist:

Süvenduspinnase seire

*Üks kord viie aasta jooksul peab teostama enne süvendustöid süvenduspinnase seiret.

*Süvendusala setetest tuleb võtta pinnaseproovid Hg, Cd, Cr, Ni, Pb, Zn, Cu, TBT, nafta ja PAH ühendite määramiseks. Võetavate proovide arv sõltub kavandatava süvendamise mahust.

*Proovid tuleb võtta ja analüüsida vastavalt kehtivale korrale ning arvestades HELCOM Süvendamise ja kaadmise juhendit.

3.4.2. Keskkonnaloal täpsustatakse mere seire (loa tabel V8) nõudeid lähtuvalt Paldiski Lõunasadama süvendamise KMH aruande ptk-st 8.3. ning VeeS § 193 lg 1 p 5 ja KeÜS § 53 lg 1 p 9 alusel järgnevalt:

Elustiku seire

*Pakri laht linnustikuseire: Linnustiku ühe aastase kestusega seirega peab kaardistama veelinnustiku reaalne paiknemine ja liikumine Pakri lahes ning rannikumeres sh Pakri kaadamisalal. Veelinnustiku seirega tuleb alustada peale kavandatud süvendus- ja kaadamistööde lõppu.

*Pakri laht kalastikuseire: kalastiku seiret tuleb teha esimene kord intensiivsel süvendusperioodil ning teine kord süvendusele järgneva aasta jooksul.

*Pakri laht põhjaloomastik ja põhjataimestik: Põhjataimestiku- ja loomastiku seireid tuleb teostada: esimene kord intensiivse süvendusperioodi keskel ja teine kord süvendusele järgneva aasta jooksul.

Heljumi seire

Heljumi leviku seiret tuleb teostada esimene kord süvendustööde eel ja siis pidevalt (võimaldab operatiivselt koheselt vajadusel peatada tööd ja võtta kasutusele heljumi levikut vähendavad meetmed) süvendus- ning kaadamistööde perioodil.

Seire erisused väiksemahulistele töödele

*Väiksema mahuliste (alla 10 000 m³) remontsüvenduste ja kaadamiste korral ei ole vajalik seirete teostamine, kui remontsüvendatav ala ei jää Pakri loodusale. Kui tööde ala jääb Pakri loodusale, on vajalik heljumi seire teostamine.

*Mitme alla 10 000 m³ remontsüvenduse samaaegsel teostamisel, on vajalik teha heljumi seiret.

3.5. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad taotlejal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Taotleja peab järgima VeeS ja selle alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „[Keskkonnakaitseloa omaja meelepea](#)“.

[1] HELCOM Süvendamise ja kaadamise juhend. Kättesaadav: <https://helcom.fi/wp-content/uploads/2024/03/HELCOM-Guidelines-for-Management-of-Dredged-Material-at-Sea.pdf> (07.11.2024).

[2] VMK materjalid kättesaadavad: <https://envir.ee/veemajanduskavad-2022-2027#meetmeprogrammi-doku> (07.11.2024)

[3] Baltic Sea Action Plan 2021. Kättesaadav: <https://helcom.fi/media/publications/Baltic-Sea-Action-Plan-2021-update.pdf> (07.11.2024)

[4] Ivo Pilving, 2010. „Keskkonnakasutuse kava kui halduse tegevusvorm“ Juridica 2010/1: 51–62.

[5] Riigikohtu otsus nr 3-16-478 p 25.

[6] Kättesaadav taotluse nr [T-KL/1025033-2](#) lisa 6.

[7] Eesti merestrategia meetmekava kinnitati 22.02.2023 keskkonnaministri käskkirjaga nr 16-7/23/5. Eesti merestrategia materjalid kättesaadavad: <https://kliimaministeerium.ee/keskkonnakasutus/merestrategia#iii-etapp-mereala-m> (07.11.2024).

[8] Gasum Oy, 2016. Soome ja Eesti vaheline maagaasitorustik BALTICCONNECTOR. Keskkonnamõju hindamise aruanne. Kättesaadav: https://elering.ee/sites/default/files/attachments/BALTICCONNECTOR_YVA_Estonia_290220 (07.11.2024).

[9] Brown, A.L., 1990. Measuring the effect of aircraft noise on sea birds Environment International 16: 587-592.

[10] Hayward, L.S., Bowles, A. E., Ha J. C., Wasser, S. K., 2011. Impacts of acute and long-term vehicle exposure on physiology and reproductive success of the northern spotted owl. Ecosphere 2; Schroeder, J., Nakagawa, S., Cleasby, I. R., Burke, T., 2012. Passerine Birds Breeding under Chronic Noise Experience Reduced Fitness. PLoS ONE 7: e39200.

[11] Skepast&Puhkim OÜ, 2021. Aseri Sadam OÜ veeloa taotluse keskkonnamõju hindamine (kmh). Töö nr 2019-0067.

[12] Chatwin, T.A., 2010. Set-back distances to protect nesting and roosting seabirds off Vancouver island from boat disturbance. A thesis submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree of master of science. University of Victoria.

[13] LKS § 55 lg 6, lg 6¹

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti

andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule
halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Emma Krikova
juhtivspetsialist
veeosakond